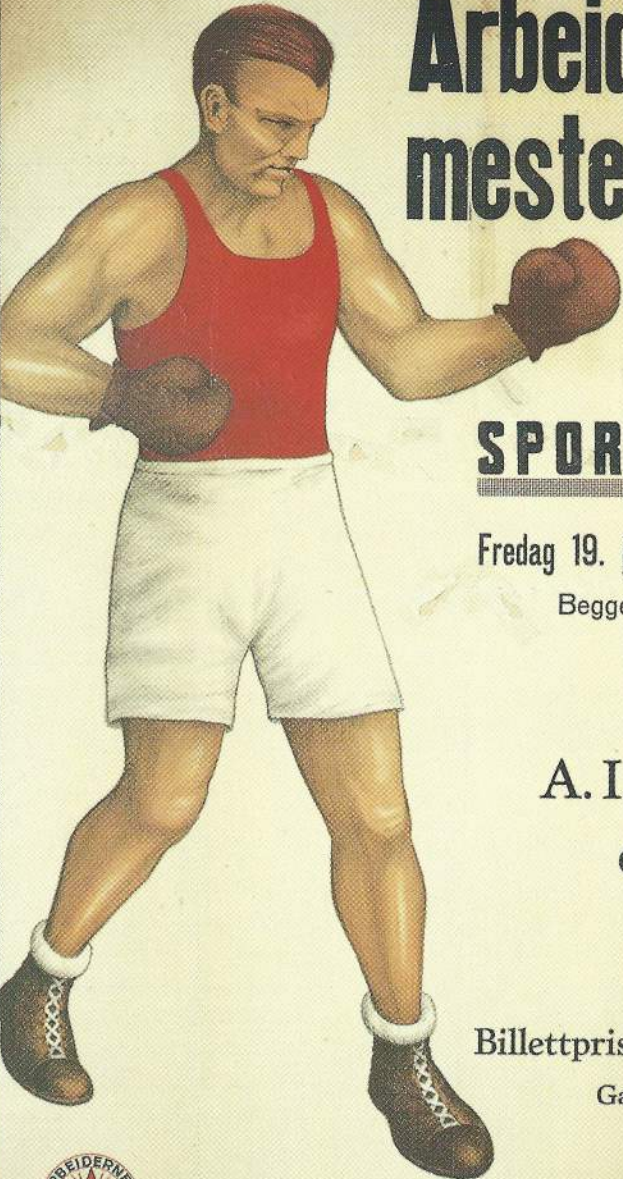

Kampen Historielag

KAMPEN- KALENDEREN 1998

**Arbeider-
mesterskapet**

avholdes i

SPORTSHALLEN

Fredag 19. jan. og lørdag 20. jan.
Begge dager kl. 20 (8)

A. I. F.s beste
deltar!

Billettpriser kr. 2.00 og 1.00
Galleriet stengt

Centralutvalget for atletikk

Plakat fra arrangement i Sportshallen på Kampen i 30-åra

ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK

Kr 50,-

Utgitt av
Kampen Historielag
Bøgata 21
0655 Oslo

Kampen Historielag takker sine sponsorer Verdens Gang A/S, OBOS og Bydelsutvalg 6 Gamle Oslo for støtte til utgivelsen av Kampenkalenderen 1998.

Layout: Siri Bryn
Repro og trykk: Haakon Arnesen Trykkeri AS
Opplag: 850

JANUAR

FOTO: PER-ANDERS ROSENKVIST

SIGNE

- Da jeg åpnet vinduet og så syringen blomstre, det var så skjønt, det var som å komme til himmelriket. 13. mai 1959 flyttet Signe Christiansen inn i Normannsgata 43 - med utsikt til kirkeplassen - med sønnen Kjell (12 år) og mannen Einar.

De kom fra nr. 28, en liten loftsleilighet med ett rom og kjøkken uten vindu, der hun måtte bære sengetøyet ned i gården for å lufte det: - Vi som kom fra landet var ikke vant til slikt.

Lengtede etter lys og luft - den første som sitter i sola på takterrassen om våren, som finner liljekonvall på hemmelige steder, har pyntet leiligheten med blomster og alltid jaktet på grønne flekker mellom grå hus og grå gater under sitt snart 50 årige by-eksil; innflytteren.

Født på snaufjellet på Hardangervidda, midterst i en søskenflokk på ni, i Vika vokterbolig på Haugastøl. Faren, banevokteren, måtte grave seg tunnel fram til jernbanelinja vinterstid, så mye snø var det. Sanke ved, bær, arbeide og lære plikter tidlig. Åtte års skolegang ble det for hun sto til konfirmasjon og skulle få seg en huspost, som de andre. - Nei, sa jenta; - jeg vil i skredderlære og greie meg sjøl.

Slik ble det; et pikerom i Kirkeveien hos to snille søstre som lot henne stelle huset i bytte for frokost. Ellers var det smått stell, men innimellom hadde hun råd til risengrynsgrøt til 45 øre på Melkebaren i Dronningens gate.

En dag kom en tømmermann inn i verkstedet og bad henne med på kino. Det var første gang. Hun ble skuffet over filmen, men med mannen ble det etter hvert følge, forlovelse og giftermål. Han hadde vært til sjøs og lært å drikke - jeg hater fylla, sier hun med ettertrykk den dag i dag.

Krigen passerte forbi dem i det sjølbygde huset i skogbrynet i Nittedal - det var isolert og tungt på mer enn en måte. Så, i 1952, fikk de byttet til seg den bittelille kåken på Kampen.

- Jeg var «jeptisk», forteller hun. Kampen var kjent for fyll. Men da de kom hit var alkoholproblemene som blåst bort - det ble momentant slutt - som omvendt var han, den fingernemme mannen. Hun fant seg til rette i byen, med hjemmesøm og snille naboer.

Gamlepresten Bastiansen sto på kirketrammen og spurte hvem de var og hvor de kom fra. Hun ble med på menighetsfest, satt på galleriet og takket beskjedent nei til kirkekaffe. Så kom de opp med kaffe og kaker på et brett - og da var det som hun så Gud, hun følte seg godtatt som hun var med alle sine feil og nederlag - hun følte seg velkommen.

Her på Kampen har hun hatt det godt, det har vært en fin tid: - Det viktigste for meg har vært å komme inn i menigheten og få et kristent syn, det er det største underet som har skjedd meg.

Oona Solberg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
1				1	2	3	4
2	5	6	7	8	9	10	11
3	12	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24	25
5	26	27	28	29	30	31	

NITTEDALGATA 2 PÅ HJØRNET AV NORDERHOVGATA OG NITTEDALGATA SLIK DET VAR FØR GÅRDEN BLE REVET I 1984. FOTO: PRIVAT

NITTEDALGATA 2

Gården ble bygd mellom 1860 og 1870. Den gang var det en stor løkke der nabogården Sons gate 3 nå ligger, og på tomten bakenfor Nittedalgata 2 var en stall med alt som hører med av hestevrinsk og odør.

Før og under annen verdenskrig var det først en skikkelig gammeldags melkeforretning på hjørnet. Melk og fløte ble solgt i «løs vekt». Senere kom det frukt- og grønnsakforretning der. Straks etter krigen ble det skomakerverksted, der skomaker Madsen trofast satt ved sin lest hver dag i mange år inntil han ble syk og måtte slutte. Jon Krosvik pusset da opp lokalet, og slik ble det kontor.

Opprinnelig var det 9 leiligheter i gården, men 4 av dem ble slått sammen til 2, slik at vi i slutten av 50-årene var 7 familier med tilgang til 2 utedoer, tørkeloft og antikvarisk bryggerhus. Gårdsplassen var av jord, og der kunne det til tider bli litt sølete. På skråtaket over utedoer og boder var det bølgeblikk, og for å komme ut til tørkesnorene våre klatret vi så lettvtint over verandarekkverket i 2. etasje.

I første etasje til høyre for porten bodde frk. Nordby, populært kalt «Kampens bunad». Årsaken

var at hun arbeidet med raking i Kampen park og derfor alltid gikk kledd i skaftestøvler, lange skjørt av ymse slag og utenpå skjørtet iførte hun seg et «for-
kle» av striesekk bundet fast rundt livet med solid grov hyssing. Som små var vi alltid litt redd for henne, men egentlig var hun ganske hyggelig.

Øvre Kampen var et godt sted å bo både for voksne og barn. Det var alltid «noen til stede» for å gi en håndsrekning om det trengtes og man hadde omsorg for hverandre.

Karin Bergaust

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
5							1
6	2	3	4	5	6	7	8
7	9	10	11	12	13	14	15
8	16	17	18	19	20	21	22
9	23	24	25	26	27	28	

MARS

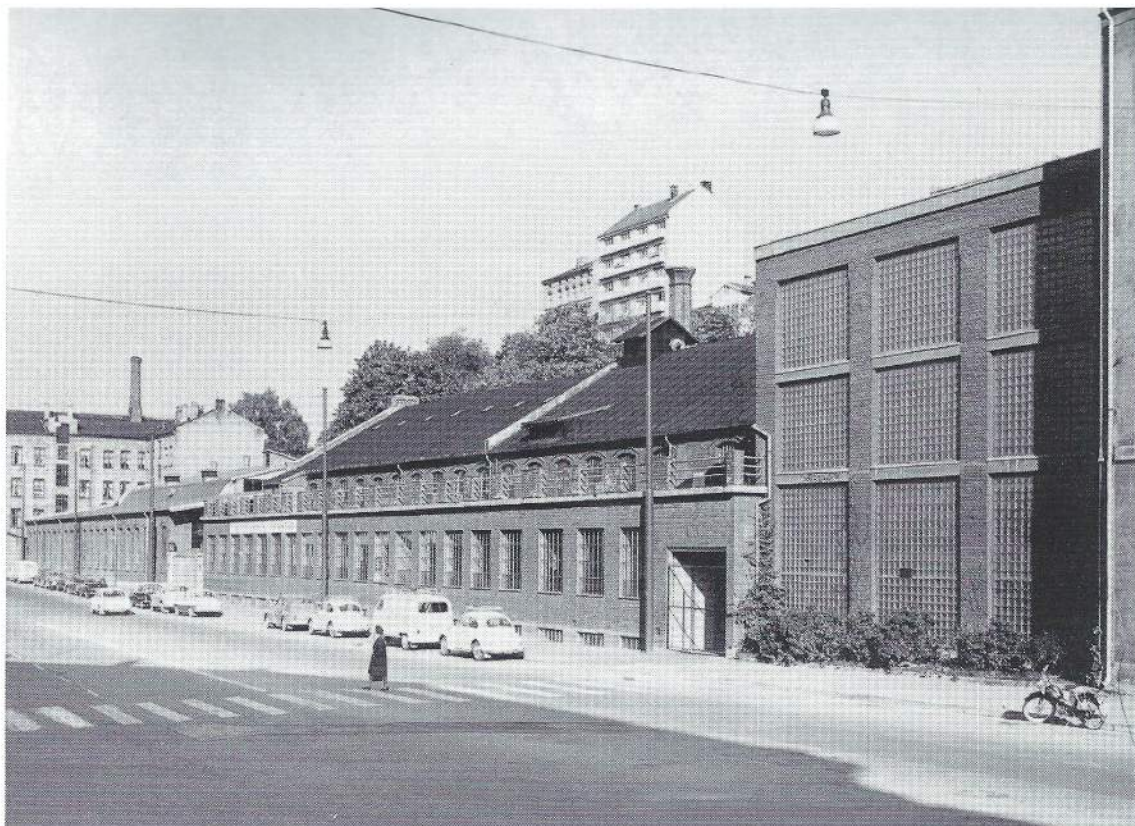

FOTO: PRIVAT EIE

KJØLBERGGATA MED KAMPEN MEK. VERKSTED

Idylliske tilstander i Kjølberggata høsten 1963. Bildet er tatt i krysset Hagegata/Kjølberggata. Kjølberggata ble i 1891 oppkalt etter gården Kjølberg, som nevnes første gang i 1312. Vi ser Kampen Mekaniske Verksted midt i bildet. I fotgjengerfeltet (som for lengst er fjernet) spaserer en kvinne rolig over gata, mens det er parkert en rekke biler langs verkstedet.

Det var smeden Lars Engebretsen, kalt «Kampe-Lars», som grunnla Kampen Mekaniske Verksted i 1861. Bedriften hadde 120 ansatte, og leverte deler til steinknuseranlegg og sildoljeanlegg. Bedriften leverte også jernstøpegods til Akers Mekaniske som kjøpte Kampen Mekaniske Verksted i 1956.

- Da kom den nye tid, sier Torstein Hjelmeng, som var kontorsjef ved bedriften fram til 1973. Verkstedet ble ombygget og modernisert, og fikk skikkelige garderobeforhold og dusj. Aker kjøpte flere gamle gårder i Brinken, så Kampen Mekaniske fikk spisesal i et hus vis-à-vis i Brinken. - Det var

en trivelig arbeidsplass, en personlig bedrift, sier Hjelmeng.

«Kampe-Lars» markerte seg i sin tid også som byggherre, og oppførte blant annet Sørungata 1. Der er det fortsatt spor etter ham. På jerntrappa (ut mot Norderhovgata) står «Engebretsen Kampen Christiania» på en oval.

Mona Larsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
9							1
10	2	3	4	5	6	7	8
11	9	10	11	12	13	14	15
12	16	17	18	19	20	21	22
13	23	24	25	26	27	28	29
14	30	31					

APRIL

FOTO: TEIGEN

BRINKEN 42 OG 44

Månedens fotografi fant vi hos Riksantikvaren. Det er tatt i 1946 og viser eiendommene Brinken 42 og Brinken 44. Husene lå på skrenten der Kampengata renner ut i Brinken. Bak dem ser vi takene på gårdene i Hagegata ned mot krysset med Kjølberggata.

Huset i Brinken 42 (til venstre) er eldst. Byggeåret er ukjent, men Østre Aker branntakstprotokoll nr. 2 i Oslo byarkiv omtaler eiendommen første gang i 1869. En skattetakst fra 4. november oppga eiendomsverdien til 40 specie-daler, og eieren var Halvor Christensen. I samme protokoll finner vi også en branntakst fra 1872. Nå het eieren Gunerius Jensen. Bygningen var oppført i utmurt bindingsverk, utvendig panelt og malt. Gesimsene var i tre, og taket av bord tekket med teglstein.

Huset hadde en etasje mot gaten og to etasjer mot gården med en leilighet på to rom og kjøkken i hver etasje. Samlet boflate var hele 60 m². Uthuset inneholdt to boder og en privet.

En branntakst fra april 1884 forteller oss at repslager A. J. Blomquist kjøpte eiendommen av Gunerius Jensen. Brinken 42 var fortsatt i familien Blomquists eie i 1952. Det skjedde små endringer med huset opp gjennom årene, kanskje den mest dramatiske var 1919-takstens registrering av elektriske lysledninger og 6 lamper.

Mange hus på Kampen ble oppført av boligspekulanter i boomen rett før byutvidelsen i 1878. Brinken 42 var et av de få eksemplene på at det i samme periode fantes huseiere som bygde for eget boligbehov.

Brinken 44 ble bygd i 1881 av Hans Christiansen. Nå var Kampen bydel i Kristiania og murtvangen gjaldt. Branntaksten fra 1881 beskriver et hus oppmurt i 1 1/2 steins vegger, pusset utvendig og med panelte rom innvendig, en etasje mot gaten og to etasjer mot gården. Begge etasjene hadde hver sin

leilighet med to rom og kjøkken. Taket var av tre, tekket med papp. Uthuset var ikke ferdig i 1881, ei heller i 1883.

I 1905 solgte enkefru Marie Christiansen huset til kjøpmann Tobias Larsen. I taksten ble uthuset omtalt med en to-roms leilighet i 1. etasje og med bryggerhus, tre boder og en privet i kjelleren. I årene mellom 1918 og 1938 eide Hans Andersen, Karl A. Olsen og A. Ludvigsen eiendommen i hver sin periode. Så sent som i 1938 hadde den ikke innlagt vann.

Wilhelm G. Nilsen eide Brinken 44 i 1952. Noe senere kjøpte han også Brinken 42. Oslo kommune behandlet i 1969 et tilbud fra Nilsen om kjøp av begge eiendommene. Oslo bystyre besluttet 24. oktober 1969 å kjøpe Brinken 42 og 44 for 40 000 kroner til opparbeidelse av offentlig beplantet plass. Kommunen rev husene, men plassen ble aldri påbegynt. Fortsatt kan man gå på den veistubben bildet viser foran husene, i krattet på sørsiden av Kampens Mek. Verksted.

Og det er interessant å merke seg at kommunen for få år siden vurderte å selge eiendommene innkjøpt til parkformål, til en av 1990-årenes boligspekulanter.

Hassa Horn

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
14			1	2	3	4	5
15	6	7	8	9	10	11	12
16	13	14	15	16	17	18	19
17	20	21	22	23	24	25	26
18	27	28	29	30			

MAI

DETTE BILDET ER FRA BEGYNNELSEN AV 30-ÅRENE (1933) OG VISER BARN I 17. MAI-SKRUD. ÅTTE AV BARN PÅ BILDET BODDE I OMRÅDET. ET AV DEM VAR PÅ BESØK. VI SER FRA VENSTRE BASSE, ELSE, ODD FRODE ARNESEN (ULBRANDT), KNUT ØVERLAND (FORAN), GRETHE GULBRANDSEN (KUSINE AV ODD), BAK HENNE ANTAGELIG SØSTER TIL ELSE, HELT TIL HØYRE STÅR ODDVAR SØRENSEN (SANNE), BAK HAM SER VI VI KJELL BEKKELUND (MED KJÆRLIGHET PÅ PINNE) OG BROREN ROLF BEKKELUND. FOTO: PRIVAT

17. MAI I ELVERUMGATA

Jeg kom til Kampen 3 år gammel. Sammen med far og mor flyttet jeg inn i Hedmarksgata 33. Leiligheten besto av stue, sovealkove og kjøkken. Golvet på kjøkkenet hullet så mye at leketøy rullet av seg selv. Jeg ble fortalt at hele husværet måtte gasses for innflytting fordi det krydde av veggdyr. Det var opprinnelig en møblert leilighet, men alle møbler måtte fjernes. Månedslønnen var mellom 25 og 30 kroner. Det var mye nok for en familie som den gang hadde en ukeinntekt på ca. 50 - 75 kroner.

Det var ikke innlagt vann. Det måtte hentes i et bryggerhus der en kran rant så og si kontinuerlig om vinteren fordi det ikke skulle fryse i rørene. Det var heller ikke utslagsvask inne, så det brukte vannet måtte bæres ut med bøtte til en kloakkum nede i gården, der rottene mesket seg med restene i vannet. Utedo var plassert i et uthus på samme sted der det var utrivelig kaldt om vinteren og fluene meget aktive om sommeren. Derfor ble det mye pottebruk innendørs.

I skråningen opp mot skolen var vi barn i stadig virksomhet om vinteren. Der akte vi og bygde snøhuler.

Bildet over er tatt i gårdsrommet til Hedmarksgata 33. Bak til høyre ligger Elverumgata 5. Disse husene er nå revet og dumpa fylt igjen og blitt ballplass for Kampen skole. Oppe på høyden ligger Birigata 6. Øverst til venstre ser vi et glimt av Kampen Friluftsbad, også kalt Isbadet. Vanntemperaturen lå til tider på et meget lavt nivå. Det var ingen annen form for oppvarming enn sola. Badet ble revet i 1945.

Odd Frode Ulbrandt

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
18					1	2	3
19	4	5	6	7	8	9	10
20	11	12	13	14	15	16	17
21	18	19	20	21	22	23	24
22	25	26	27	28	29	30	31

21 Kristi himmelfartsdag
31 1. pinsedag

JUNI

ET HØIDERESERVOIR

Torsdag 23. april 1885 behandlet «Møde af Christianias Bys Repræsentanter og Formænd» et forslag om å anlegge et høydebasseng på Kampen for Maridalsvannverket.

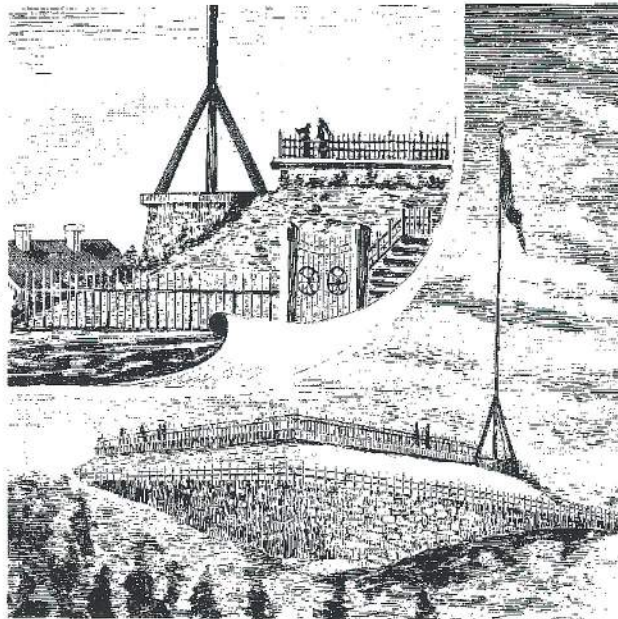
Bakgrunnen var: I lang tid lå Kristiania i strid med Akerselvas brukseiere om retten til å ta ut vann fra elva. Byens ekspansjon med tredobling av folketallet fra 57.382 innbyggere i 1865 til 151.239 i 1890 krevde en stabil og stor drikkevannskilde. Alt i 1851 fikk kommunen gjennom lov rett til å ekspropriasjon i vannforsyningen.

Sendretthet gjorde at kommunen i 1885 måtte kjøpe rettighetene til å tappe vann fra Maridalsvannet fra brukseierne for over en million kroner. I 1872-75 bygde Kristiania kommune et vannbasseng på Sankt Hanshaugen for å skaffe trykk til vannledningene i vestkantens gårder. Nå var turen kommet til de nye bydelene på byens østkant. Sommeren 1883 hadde huseiere i brev til kommunen beskrevet den dårlige vannforsyningen på den høyeste delen av Kampen: Noen hus hadde vann bare en del av dagen, og da kun i kjelleren, mens andre fikk vann i springen utelukkende om natten.

Stadsingeniør Andersen anbefalte sterkt at det ble oppført et høydebasseng på «det øverste ubebyggede Plateau af Kampen». I saksinnstillingen til representantskapet (bystyret) tilføyde borgermester Evald Rygh at den dårlige vannforsyningen gjorde brannvesenets virksomhet mindre effektiv. Dette var alvorlig, tatt i betraktning den tette trehusbebyggelsen på Kampen og Vålerenga. Han påpekte også at man på grunn av disse forholdene, måtte betale høyere assurancepremie både for hus og løsøre enn i «de lavere liggende Bydele».

«Anlæggets Interesse er saa stor, at det snarest muligt bør komme til Udførelse, og man indser ikke, at noget vil være vundet ved at udsætte med det», skrev Rygh.

Reguleringskommisjonen med stadskonduktør G. A. Bull hadde alt i mai 1884 foreslått å regulere

ILLUSTRASJON FRA NY ILLUSTRERT TIDENDE

en åpen plass på Kampen oppe ved eiendommen «Udsigten», og i denne planen tok de med muligheten for å plassere et basseng på områdets høyeste del. Denne prosjekterte plassen beskrives som «et af de smukkeste Punkter inden Byens Grændser, hvorfra man har en storartet Udsigt over næsten hele den By med Omgivelser, som i flere Henseender kan maale sig med Udsigten fra St. Hanshaugen og i flere

Henseender overgaar denne, og at der neppe kan paavises noget Sted, som mere egner sig for en offentlig Plads for de østre Bydele».

Forslaget om «høidereservoir» ble vedtatt, og arbeidet begynte i slutten av 1885. I 1888 stod trykkbassenget ferdig til en kostnad på 135.000 kroner. I tillegg kom tomtekostnad på 46.000 kroner. Ny Illustrert Tidende skriver samme år: «Det hele Arbejde er baade solid og smukt utført; det er en Pryd for Byen og vil blive et meget søgt Sted for alle Fremmede og andre, som vil nyde frisk Luft og en vakker Udsigt over Kristianiadalen og hele Fjorden udover.»

Gledelig er det at trykkbassenget gjenåpnes nå 110 år etter, som et utsikts- og rekreasjonssted takket være innsatsen til Oslo vann- og avløpsverk og Oslo park- og idrettsvesen.

Hassa Horn

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
23	1	2	3	4	5	6	7
24	8	9	10	11	12	13	14
25	15	16	17	18	19	20	21
26	22	23	24	25	26	27	28
27	29	30					

1. 2. pinsedag

GOD SOMMER!

KAMPEN HISTORIELAG

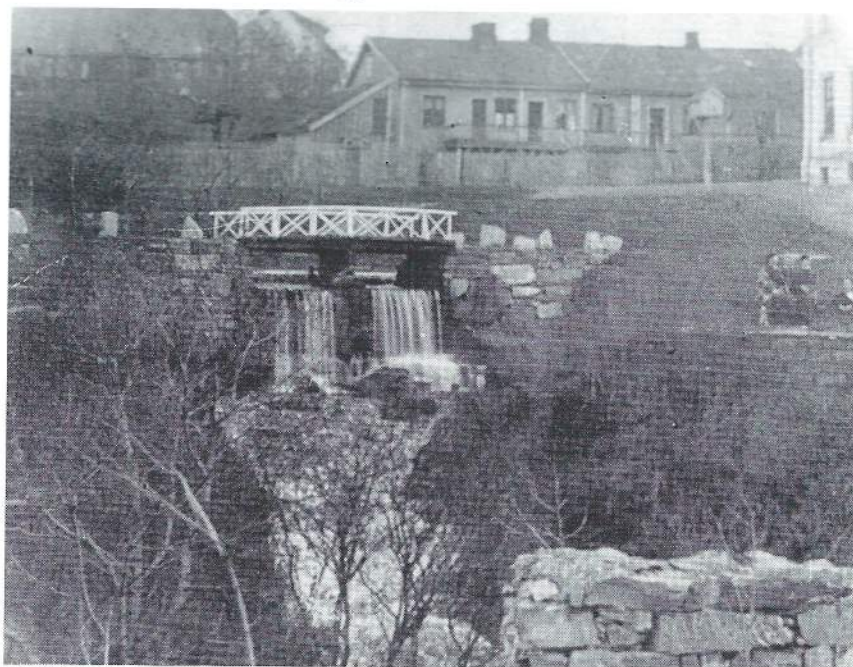

FOTO: PRIVAT

HOVINBEKKEN

Hovinbekken danner grensen mellom Kampen og Vålerenga. I vår tid er det vanskelig å oppfatte denne grensen, fordi bekken ligger nedgravet i kulvert dypt under Jordal Amfi. I 1880-årene representerte bekken et stort hinder mellom bydelene, særlig for skolebarna fra Vålerenga som gikk på Kampen skole, for Vålerenga skole stod ferdig i 1895. Overlærer Ellefsen ved Kampen skole fikk derfor kommunen til å bygge klopp over Hovinbekken slik at skolebarna kunne gå tørrskodd frem og tilbake fra skolen.

Langs Hovinbekken fantes store forekomster av blåleire som ga råstoff til mursteinsproduksjonen i Hovin, Ensjo og Jordal teglverker. Byggingen av alle de nye mursteinsgårdene innenfor bygrensen på slutten av forrige hundreår krevde et enormt antall stein. Mange av beboerne på Kampen jobbet på teglverkene, og i flere Kampenhusvegger finner vi tydelige spor etter teglverksarbeidere som spiste av lasset. Frem til første verdenskrig var Jordal teglverk bydelens viktigste industriarbeidsplass.

Hovinbekken satte historiske spor lenge før Kampen fikk sitt navn og etterhvert ble forstad til og bydel i Kristiania. I middelalderen dannet Hovinbekken Oslos grense mot nord. Bekken er opp gjennom hundreårene blitt kalt Nonne-elva, Klosterbekken og Munkebekken. Disse navnene henspiller på at bekken rant på sørsiden av Nonneseter kloster for utløpet i Bjørvika. Klosteret lå omtrent der Oslo gate krysser Schweigaards gate i Gamlebyen.

Hovinbekkens kilde er Trollvann på østsiden av Grefsenåsen. Navnet har bekken etter Hovingårdene som den passerer, før den strømmer ned mot Jordalen og Galgeberg. Fortsatt kan vi se bekken i Gladengveien like nedenfor Bertrand Narvesens vei

der den forsvinner inn i sitt lange overdekkede løp til Bjørvika.

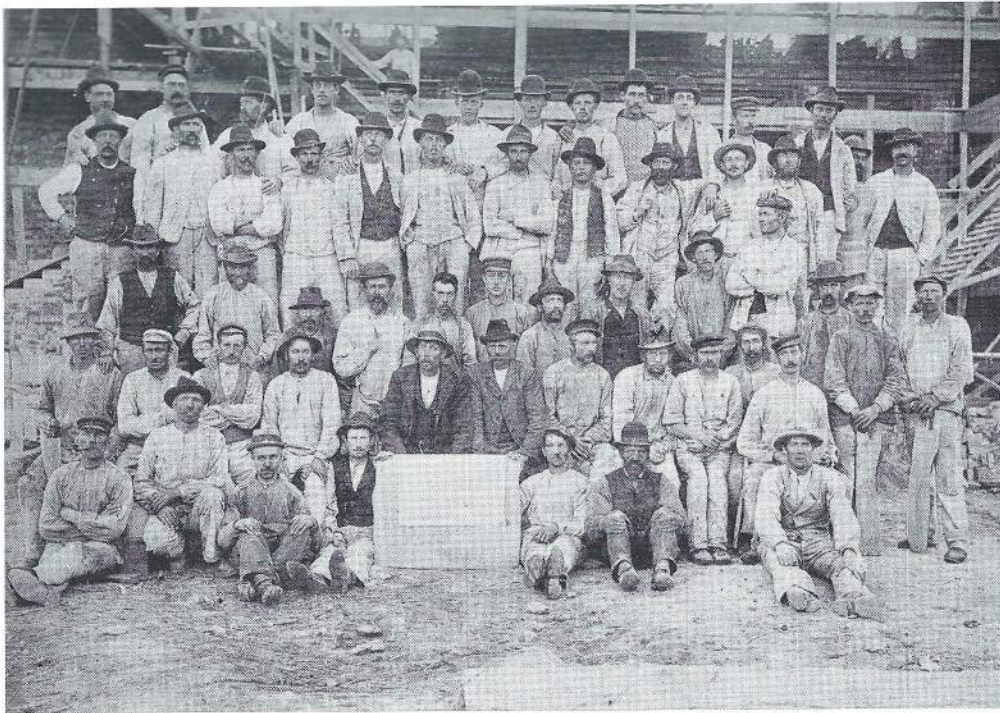
Månedens bilde viser Hovinbekken i all sin prakt nedenfor dagens busstopp på Galgeberg. Dammen med den hvite trebroen var anlagt i parken mellom Galgeberg 2 og Åkebergveien 23. Galgeberg 2 var overrettsakfører og trelasthandler Henriksens villa; bygningen ligger helt til høyre på fotografiet. Åkebergveien 23 ble bebygget av enkefru Thora Roscher, født Henriksen. Hun var gift med bergmester Adolf Fredrik Roscher. Da Roscher døde, lot hun villaen oppføre i 1876 etter tegninger av Jacob Wilhelm Nordan.

I dag finner vi Åkeberg barnehage i bygningen, som ligger utenfor venstre bildekant. Den lave bygningen i bakgrunnen er revet og lå inntil datidens og dagens Åkebergvei. Husene vi skimter aller bakerst, lå på høyden der OBOS bygget det store boligkomplekset Galgeberg 3 i 1936 etter tegninger av Frithjof Rojahn.

Hassa Horn

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
27			1	2	3	4	5
28	6	7	8	9	10	11	12
29	13	14	15	16	17	18	19
30	20	21	22	23	24	25	26
31	27	28	29	30	31		

AUGUST

KAMPEN SKOLE 1901, BYGGETRINN 2. FOTO: ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV OG BIBLIOTEK

MURARBEIDERE

Månedens bilde - hentet fra Arbeiderbevegelsens Arkiv - fremstiller murarbeiderne på Kampen skole som en tilsynelatende ens gruppe. Alle bærer hatter, de fleste har vest og hårvekst i ansiktet. Om de 57 avbildede murarbeidere vet man lite, annet enn at de sannsynligvis tilhører tre forskjellige faggrupper: håndlangere, murersvenner inklusive læregutter samt mesteren.

Alle tre grupper var i 1901 organisert i sine respektive organisasjoner: Murmesternes Forening, Murernes Union og Murarbeidernes Forening, tidligere Murhaandlangernes Forening. Etter den store byggeboomen og spekulasjonsbyggeriene i 1890-åra, kom krisen i 1899, med en alvorlig brems på all byggevirkosomhet. Arbeidslønningene sank, og i 1900 var man nede på et gammelt nivå - 50 øre pr. time for de flinkeste murersvenner - etter høykonjunkturen i nittiåra, hvor lønnen hadde vært på hele 70 øre.

Det var konflikter om lønn, arbeidstid og oppsigelsestid. Streik av murere og håndlangere blokkerte effektivt byggevirkosomheten i Christiania i ca 1 måned i 1890. Normalarbeidstiden var 10 timers dag, lørdager 6-7 timer. Arbeidstid og lønn ble redusert gjennom den kalde årstid.

Murarbeidernes forening er i dag sammensluttet

med Murernes Union. Blant murarbeiderne, eller håndlangerne som de blir kalt på byggeplassen, fantes de såkalte kalkslagere som tilberedte mørtel for murerne, samt de som bar materialene frem til mureren. De to stående nederst til høyre bar nok teglsten på sine fjøler. En håndlanger - en amanuensis i akademisk terminologi - som bar til de øverste høyder, hadde bedre betaling enn de som bar på nedre.

Månedens bilde er trolig fotografert inne i skolegården, sett mot vest. Bygningen er den nærmest kirken.

Terje Berner

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
31						1	2
32	3	4	5	6	7	8	9
33	10	11	12	13	14	15	16
34	17	18	19	20	21	22	23
35	24	25	26	27	28	29	30
36	31						

SEPTEMBER

IKKE ALLE HADDE KOMMET DA BILDET BLE TATT. FOTO: SIRI BRYN

«BARNETREFF» I SONS GATE 3

Onsdag 3. september i fjor lød mange gjenkjen- nelseshyl i det store gårdsrommet i Sons gate 3. Da møttes mer enn 50 «barn» som bodde i gården i 1940- og -50-åra. Mange hadde ikke sett hverandre siden de lekte sammen for noe som begynner å bli en del år siden. Og selvsagt var det morsomt å treffe igjen de «voksne».

- Det var Kjell Olsen, som bodde i C-oppgangen, som tok initiativ til treffet, forteller Gro Skagestein. Som deretter ringte til to til, som også ringte til noen. I alt 64 ble invitert, og over 50 dukket opp i gården. Yngstemann var 46 og eldstemann over 90, for de «voksne», som fortsatt bor i gården, var også med.

Av alle «barna» fra den gang, er det bare Gro Skagestein som fortsatt bor i nummer 3. Da hun vokste opp var det 11 unger i oppgang C. Og under krigen startet de barnekor. I dag bor det ikke mange barn i Sons gate 3, det var mye livligere før.

- Det var masse barn her i gården. Vi hadde mye moro med dem, forteller Randi Persen, en av veteranene. Hun har bodd i nummer 3 siden 1935, da var gården bare tre år. (Den ble bygd i 1932).

- Unga var ikke rampete heller, kan hun fortelle. Men en gang røyk ruta i vestibylen, ellers var det ingen rampestreker.

Sons gate 3 er oppkalt etter tettstedet Son, men het Udsigtsgaden før byutvidelsen i 1878 da den lå i Aker. Fra 1879 fikk den navnet Vestbygaden. Sons gate 3 dekker et halvt kvartal, og har foruten inngang i Sons gate, inngang i Fetsundgata og Nittedalgata. Gården ble pusset opp i 1996/97, og malt i en farge nær opp til den opprinnelige.

Mona Larsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
36		1	2	3	4	5	6
37	7	8	9	10	11	12	13
38	14	15	16	17	18	19	20
39	21	22	23	24	25	26	27
40	28	29	30				

FOTO: PER-ANDERS ROSENKVIST

BYPATRIOTEN

Du har sett ham i nærmiljøet eller på andre kanter av byen. En velkjent skikkelse i spissen for en flokk byhistorieresultne mennesker.

Han ble født på Hedmarken 17. april 1940 mens kampene raste bare tre mil unna. - Mor rømte fra hovedstaden. Det er Hitlers skyld at jeg ble født på Hedmark, sier Erik Oluf Melvold. Som er født militærnekter - og bypatriot.

Etter den dramatiske fødselen flyttet mor og barn tilbake til Oslo og Munkedamsveien 78. 19. desember 1943 mistet familien alt i den store eksplosjonen på Filipstad. - Det var så vidt vi berget livet, vi fikk ikke med noen ting. Jeg var bare 3 år, men jeg husker smellet, skya og redselen. Også var det jo ille at vi mistet alle julegavene!

Familien flyttet til Parkveien 76, der Erik Oluf vokste opp og ville utdanne seg til kapitalist i Holmenkollåsen. Etter ett år på handelsgym forandret han mening. I 1950-åra var han medlem av Unge Høyre, men ellers er han mest kjent fra sin virksomhet på den andre sida. 26. september 1972, dagen etter folkeavstemningen om EF, meldte han seg inn i Sosialistisk Folkeparti. Han satt som SVs representant i bystyret fra 1976-88 og i bygningsrådet til 1991. Da SV gikk inn for containerhavn og bygging av Storebrand i Vika, meldte Melvold seg ut av partiet.

Erik Oluf Melvold er opptatt å formidle by. Han har 30-års jubileum med byvandring, og har bodd

på Kampen siden 1969. - Jeg flytter aldri herfra! Kampen har bevart et sosialt nettverk fra gammelt av.

De siste 3 åra har Melvold arbeidet som veileder ved Skolesjefens kontor. Mer enn 14.000 lærere og elever har vært borti «Prosjekt Oslo-patriot». Et prosjekt som også har resultert i 30 temahefter.

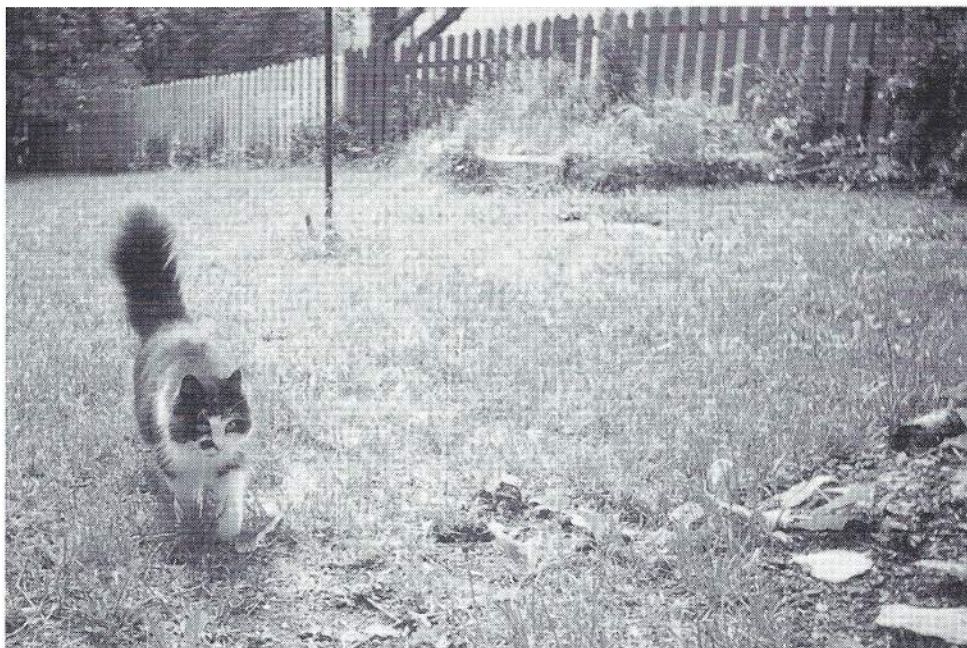
Foruten å være en yndet foredragsholder i Kampen Historielag, er Melvold fast bidragsyter i tidsskriftet St. Hallvard. Der kan han samtidig dyrke en av sine lidenskaper når han skriver i sitt «Antikvarisk bokhjørne».

Du kommer sikkert til å se ham igjen i spissen for nye flokker. Han vifter ikke med pipa lenger, den har han lagt vekk. Men esken med pastiller ligger løst i lomma.

Mona Larsen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
40				1	2	3	4
41	5	6	7	8	9	10	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22	23	24	25
44	26	27	28	29	30	31	

NOVEMBER

TROFAST. FOTO: PRIVAT

KATTENE PÅ KAMPEN

Kampen var tidligere hjem for en livskraftig villkattstamme. Kattene var en synlig og, for de fleste, en trivelig del av gatebildet. Tidligere var antall løkker og bakgårder større enn i dag, og det utgjorde et eldorado for kattene. På løkkene ble det utkjempet mange harde kamper i vill brunst, og vinnerne kunne regne med kvinnelig beundring og begunstigelse. For små bygutter var disse voldsomme kampene like spennende som orrhanekamper for bondegutter. Selv om alle hadde beskjed hjemmefra om å holde seg unna de ville bakgårds kattene, var det fristende å nærme seg de mystiske og myteomspunnede gatens gladiatorer.

Selv om mange satte ut melk og middagsrester og tilgangen på mus og rotter var større enn nå, var det et svært hardt liv. Særlig om vinteren strøk en del med av sult, kulde og sårskader fra kamper.

Katten på bildet hette Trofast og kom fra en stamme som holdt til i skråningen fra Hølandsgata ned mot Jordal. Her lå tidligere en husrekke, og da denne ble revet i ca. 1970, ble kattene som bodde i uthus og kjellere hjemløse. En del trakk oppover mot bebyggelsen mellom kirken og Johnseblokkene, og her ble Trofast unnfanget og født i en bakgård. Omtrent samtidig bestemte Helserådet seg for å utrydde villkattene på Kampen. Trofast fikk mye juling og lite mat i bakgården, og de tobente bestemte seg for å temme henne. Det diskuteres ennå om forsøket var vellykket, men ved hjelp av et sinnrikt system bestående av hyssing og fiskepudding ble Trofast innekatt. Hun ble aldri så sosial som tamkat-

ter, men trivdes etter hvert godt inne. Mesteparten av tiden var hun ute, og om vinteren kunne hun la seg snø ned som en polarhund mens hun ventet på at noen skulle komme hjem. Hun hadde en fast rute som hun gikk daglig i hele sitt liv. På disse inspeksjonene hadde hun 2-3 steder hvor maten sto klar på trammen når hun kom, og på sine eldre dager hadde hun bedre tid og ble mer sosial mot disse matdonatorene.

Katten Trofast var til tross for sin harde stil hunnkatt, og hun fødte gjennom et langt liv et stort antall unger, hvorav flere etterkommere i dag lever på Kampen. Hun gledet mange små og noen store, og levde alle sine 14 år i strøket nord for kirken. Hun vil kanskje bli husket som et bindeledd mellom villkattene og tamkattene på Kampen.

Stig Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
44							1
45	2	3	4	5	6	7	8
46	9	10	11	12	13	14	15
47	16	17	18	19	20	21	22
48	23	24	25	26	27	28	29
49	30						

FOTO: PRIVAT EIE

SYKLUBBEN HYGGA

Syklubben var et fenomen som var svært populært før i tiden. Dette var kvinnes eget sosiale forum, og fantes i alle samfunnslag og alle aldersgrupper. Syklubbene fungerte ofte som sosiale kraftsentra og diskusjonsforum. De var til støtte og nytte i både glede og sorg, og det å være med i en syklubb ga tilhørighet.

Syklubben Hygga ble startet av noen småjenter fra Kampen og Tøyen i ca 1920. Aktiviteten fortsatte for fullt i ca 70 år, og dabbet av rundt 1990. De hadde møte hver mandag året rundt. Nærgående observatører kan berette at sytøy og strikketøy var det sjelden tid til, men snakketøy var flittig i bruk.

Etter hvert som de unge fikk mann og barn ble disse trukket inn til spesielle arrangementer. De fleste av jentene giftet seg med gutter fra samme kameratflokk. I helgene møttes syklubb og herrer på en slette i skogen ved Skøyenåsen, og her kokte de kaffe på primusen og koste seg på fridager.

Reising var syklubben Hyggas store interesse. De hadde sparing hver uke, og når kassa var full var det klart for utflukt. Fram til krigen (den andre) lå reise-målene i Sverige og Norge, senere også til Danmark. I denne handlegeriljaen inngikk også jentenes mødre, de ble da medlemmer av Hygga etter hvert. Da øko-

nomien ble bedre dro Hygga fra Kampen og ut i Europa. De opplevde Berlin, London og Paris, og på eldre dager var Fredrikshavn favorittmålet. Jentene var aldri interessert i sydenturer og slaraffenliv, det var byene og det gode røverkjøp som lokket.

I dag er de fleste i syklubben Hygga borte, og de få gjenlevende møtes i mindre organiserte former enn de legendariske mandagsmøtene. Syklubben Hygga var en viktig faktor gjennom medlemmenes liv, og samholdet, humoren og utholdenheten i det livslange vennskapet har vel få paralleller i dagens samværs-former!

Stig Berg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
49		1	2	3	4	5	6
50	7	8	9	10	11	12	13
51	14	15	16	17	18	19	20
52	21	22	23	24	25	26	27
1	28	29	30	31			

GLEDELIG JUL!

25. 1. juledag 26. 2. juledag